

Oplæg fra Greenpeace i forbindelse med foretræde for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg onsdag den 10. december 2008 klokken 06:45

Orienteringen fra Greenpeace til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg angår to områder:

1. En kort orientering omkring Greenpeaces undersøgelse af konkrete affalds-operatørers håndtering af elektronikskrot i Danmark.
2. Forslag fra Greenpeace om, hvordan lovgivningen på dette område kan optimeres.

Ad 1. Greenpeace gennemførte i løbet af 2007/ 2008 en række undersøgelser med det formål, at give et billede af hvordan håndteringen af udtjent elektronik fungerer i Danmark. Danmark er EU-retligt forpligtet til at sørge for at udtjent elektronik bliver miljømæssigt forsvarligt håndteret. Forpligtelsens omfang er nærmere angivet i blandt andet WEEE-direktivet, som stiller krav vedrørende indsamling, genanvendelse/ bortskaffelse og som opstiller rammer for, hvordan man allerede ved udformningen af produkterne kan mindske problemerne i affaldsfasen. WEEE-direktivet er gennemført i dansk lov.

Greenpeaces undersøgelse rettede sig mod behandlingen af elektronikskrot *efter* at det var blevet korrekt indleveret. Der var tale om fire tilfælde af stikprøvekontrol, og hvad Greenpeace foretog sig var følgende:

I affaldet indsatte vi en såkaldt tracker. Det er sofistikeret enhed, som ved hjælp af satellit-signaler, mobiltelefon-signaler og traditionelt pejleudstyr, gør det muligt præcist at følge trackerens position. Greenpeace fulgte affaldet over en periode på cirka 6 måneder, og på baggrund af dette kan vi konkludere følgende:

En operatør, Stena Technoworld, transporterede affaldet til et godkendt oparbejdningsanlæg i Polen. Transporten skete med forudgående notifikation til Miljøstyrelsen, og var således eksemplarisk.

En anden operatør, Børge Kristiansen A/S, blandede elektronikaffaldet sammen med almindeligt jernskrot. Det blev derefter transporteret til Tyskland og er utvivlsomt blevet shredded (sønderdelt) og omsmeltet sammen med traditionelt jernskrot. Denne fremgangsmåde er miljømæssigt uforsvarlig, og helt ved siden af enhver intention fra lovgivningens side.

En tredje operatør, Marius Pedersen A/S, transporterede i to tilfælde elektronikaffald til et ikke-godkendt anlæg i Tyskland. Transporten skete uden notifikation til Miljøstyrelsen, og affaldet var således helt udenfor myndighedskontrol.

Greenpeaces oplysninger omkring transporterne foretaget af Børge Kristiansen A/S og Marius Pedersen A/S er af Miljøstyrelsen blevet overdraget til politiet, som på nuværende tidspunkt undersøger muligheden for anlæggelsen af straffesager mod de pågældende firmaer.

Ad 2. EU vedtog i 2002 direktiv 2002/96/EF om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE-direktivet).

Blandt flere gode intentioner i direktivet er blandt andet, at man ønsker at fremme et produkts genanvendelighed når det til sin tid ender som affald.(1) Produkter, der indeholder giftige kemikalier, vil alt andet lige være vanskeligere og dermed dyrere at genanvende, da de problematiske stoffer kræver en særskilt håndtering i genanvendelses-fasen. Det er derfor af stor betydning, at man allerede i udviklingen af produkterne indtænker hvordan man kan adskille og genanvende produktet.

For at tilskynde producenterne til at udvikle produkter som er nemme at genanvende, opstiller direktivet krav om, at producenterne skal betale for en miljømæssig forsvarlig håndtering af deres egne produkter i *end-of-life* fasen.(2) Dermed bliver det økonomisk interessant for dem at udvikle produkter der er velegnede til genanvendelse. Forudsat, naturligvis, at regningen for genanvendelsen differentieres mellem producenterne.

En sådan differentiering er klart beskrevet i direktivet, men fra Danmarks side har man valgt ikke at implementere dette i lovgivningen. I stedet deles regningen for affaldshåndteringen mellem producenterne, beregnet efter hvor store markedsandele hver producent har i Danmark.

Hvis prisen for affaldshåndteringen skal have en fremadrettet effekt på udviklingen af produkterne, er det nødvendigt at de virksomheder, som rent faktisk gør sig umage med at designe miljømæssigt forsvarligt, ikke skal betale for den dyrere affaldshåndtering, som er en følge af dårligere designede produkter.

Den nuværende implementering af direktivet giver således mulighed for, at de bagudstræbende virksomheder ikke betaler den reelle omkostning for affaldsbehandlingen, på de progressive virksomheders regning.

Greenpeace vil på denne baggrund opfordre Folketinget til at ændre implementeringen af WEEE-direktivet, så de miljømæssigt forsvarlige producenter kan høste den økonomiske gevinst ved at gøre det, som man fra politisk side ønsker af dem.

Noter:

(1) EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/96/EF af 27. januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), præambelens punkt 12:

"Indførelsen af producentansvar i dette direktiv er et af midlerne til at tilskynde til konstruktion og produktion af elektrisk og elektronisk udstyr, som tager fuldstændig hensyn til og letter reparation, mulig opgradering, genbrug, adskillelse og genvinding."

(2) Direktiv 2002/96/EF, artikel 8.2, "For så vidt angår produkter, der markedsføres efter den 13. august 2005, er hver enkeltproducentansvarlig for at finansiere de processer, der er anført i stk. 1 vedrørende affald fra producentens egne produkter. Producenten kan vælge at opfylde denne forpligtelse enten individuelt eller ved at deltage i en kollektiv ordning. ..."

Til stede ved foretrædet vil fra Greenpeace være Henrik Pedersen og Erik Albertsen.